

From: Duijn, dr. ir. L.P. van (Luuk)
Sent: woensdag 1 mei 2019 15:08
To: 5.1.2.e Woo
Cc: 5.1.2.e Woo
Subject: RE: FTM vragen - Kamerbrief Bee Guidance

Akkoord.

Dr.ir. L.P. van Duijn
Secretaris/directeur Ctgb
College voor toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden
Board for the authorisation of plant protection products and biocides

Bezoekadres / visiting address: Horapark, Ede
Postadres / postal address: Postbus / P.O. box 8030, NL6710 AA Ede, The Netherlands

5.1.2.e Woo

ctgb.nl

Van: 5.1.2.e Woo
Verzonden: woensdag 1 mei 2019 14:58
Aan: Duijn, dr. ir. L.P. van (Luuk)
CC: 5.1.2.e Woo
Onderwerp: FW: FTM vragen - Kamerbrief Bee Guidance
Urgentie: Hoog

Luuk,

Hieronder de door LNV voorgenomen antwoorden op verzoek FTM. Hierin zit nu ook de input van de WUR. Wat mij betreft prima. Heb jij nog opmerkingen?

Groet,

5.1.2.e W

Van: 5.1.2.e Woo [mailto:5.1.2.e.Woo@minInv.nl]
Verzonden: woensdag 1 mei 2019 14:41
Aan: 5.1.2.e Woo
Onderwerp: FW: FTM vragen - Kamerbrief Bee Guidance
Urgentie: Hoog

Hallo 5.1.2.e Woo

Hieronder de beoogde beantwoording van de FTM vragen. Mochten jullie nog opmerkingen hebben, dan hoor ik dat graag zsm.

Groet, 5.1.2.e Woo

1. Op 10 juni 2016 heeft Nederland de Europese Commissie commentaar gestuurd met betrekking tot de Bee Guidance. Het gaat om **bijlage 2** in de Kamerbrief. Naar ik begrijp maakt Nederland hier bezwaar tegen specifieke drempelwaarden ('*chronic oral trigger*') in de Bee Guidance. Nederland laat de Commissie weten graag herziening hiervan te zijn: "*Next to the technical points that are raised, we would urge Commission to provide EFSA as soon as possible with a mandate to review the trigger values on the basis of the BEEHAVE model.*" **VRAAG:** Waarom bepleit Nederland het BEEHAVE-model te gebruiken? Waarop is deze suggestie gebaseerd? Komt dit voort uit een advies/analyse van het CTGB? Zo ja, kan ik dit inzien?

Antwoord:

Het commentaar dat op 10 juni 2016 naar de Commissie is gestuurd is tot stand gekomen met input van Ctgb, WUR en NVWA. De Bee Guidance gebruikt het zogenaamde Khoury model voor de afleiding van deze drempelwaarden (trigger values): dat is een veel eenvoudiger model dan het BEEHAVE model; het BEEHAVE model beschrijft het gedrag van een bijenpopulatie realistischer dan dit Khoury model (het BEEHAVE model was nog niet beschikbaar toen EFSA de bee guidance ontwikkelde). Dit standpunt wordt ondersteund door de bijgevoegde evaluatie van het PPR Panel van EFSA uit 2015: <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.2903/j.efsa.2015.4125>

2. Is het nog steeds het standpunt van Nederland dat deze drempelwaarden moeten worden herzien op basis van het BEEHAVE-model?

Antwoord:

De Commissie heeft EFSA in maart mandaat verstrekt voor de herziening van het EFSA bijenrichtsnoer. De herziening zal worden uitgevoerd door wetenschappelijke experts onder leiding van EFSA. Het ministerie wacht deze herziening af alvorens een (nieuw) standpunt in te nemen.

3. Nederland schrijft in meerdere commentaren die in de Kamerbrief van 18 april staan, dat specifieke drempelwaarden ('*chronic oral trigger*') te conservatief zijn. Nederland schrijft de Commissie: "*New information shows that the chronic oral trigger is set too conservatively. The trigger is based on an assumption of background mortality which is debatable and being tested in the Netherlands at this moment, and on model calculations with an unsuitable model.*" **VRAAG:** Waarom zijn volgens Nederland de aannames voor achtergrondsterfte in de Bee Guidance 'betwistbaar'? Waar is dit op gebaseerd? Komt dit voort uit advies/analyse van het CTGB? Zo ja, kan ik dit inzien?

Antwoord:

De EFSA Bee Guidance is gebaseerd op een achtergrondsterfte van 5.3% per dag afkomstig uit een studie in stedelijk gebied (Basel, Schmid-Hempel) Die 5.3% was de meest conservatieve waarde uit een reeks studies. De laagste waarde levert de strengste drempelwaarde op; zie beneden een tabel uit de EFSA bee guidance (p. 161); het gaat om de 5.26%. Het gebruik van deze enkele meting uit een stedelijk gebied als basis voor de drempelwaarde voor toepassingen op landbouwpercelen is daarmee '*debatable*'. Het is daarom belangrijk dat hier meer wetenschappelijke informatie over beschikbaar komt.

Table K6: Overview on daily honey bee forager mortality rates

Study	Flight span	Daily mortality rate
Visscher and Dukas (1997)	7.7	12.99
Schippers et al (2006)	9.7	10.31
Rueppel (2007) (median values)	4.8	20.83
Dukas (2008)	7.5	13.33
Rueppel et al. (2009) (median values)	7.1	14.1
Sakagami and Fukuda (1968)* average of June and July bees (lifespans 8.345, 12.424)	10.4	9.63
Schmid-Hempel and Wolf* (1988) (only control group)	19	5.26
Min	4.8	5.26
Max	19	20.83
MEDIAN	7.5	13
10th percentile	5.72	7.88